

BIBLIOGRAFIJA O TERITORIJALNOJ ODBRANI

P. Smolović i M. Vojnović: *TERITORIJALNA ODBRANA* — anotirana bibliografija, VIZ 1974.

Odavna u nas postoji potreba da se na jednom mestu, makar u najkraćem, u vidu bibliografskih jedinica zabeleži bar deo najvažnijih tekstova i dokumenata koji se odnose na široku oblast teritorijalne odbrane, bez čega se ne može u dalju naučnu razradu te komponente oružanih snaga. Vrednost te knjige, kao rezultata uspešnog napora potpukovnika Petra Smolovića i Mirka Vojnovića, utoliko je veća jer je kroz rad na dograđivanju i realizaciji koncepcije ONO stečeno šire saznanje da se krupna i složena pitanja iz tog domena života i odbrane društvene zajednice ne mogu sveobuhvatno, dugoročno i na savremen način da rešavaju bez izučavanja podataka i dokumenata o iskustvima iz NOR-a naroda i narodnosti Jugoslavije, iz oslobodilačkih ratova drugih zemalja, pogotovu vođenih u savremenim uslovima.

Čenjena sa tog stanovišta, ova bibliografija, prva takve vrste i o toj problematici u zemlji, predstavlja uspešan pokušaj da se na jednom mestu, u vidu anotacija, prijkupe i srede podaci o izvorima koji sadrže najvrednija domaća i strana iskustva, poglede i mišljenja do kojih se došlo kod nas i u svetu na području teritorijalne odbrane, što će olakšati studijski rad na njenom osavremenjivanju i ja-

čanju, kao i na razradi koncepcije opštenarodne odbrane u celini. Razume se, najveći broj tekstova je uzet iz NOR-a i posleratnog razvitka naših oružanih snaga, ali je obuhvaćen i veoma značajan materijal o iskustvima oslobodilačkih ratova i pokreta drugih naroda i zemalja, a naročito iskustva iz borbe vijetnamskog naroda protiv imperijalizma.

U bibliografiju su, strogom selekcijom, od velikog broja raspoloživih ušli samo oni tekstovi koji imaju određen praktičan značaj za našu opštenarodnu odbranu, odnosno materijali trajnijeg karaktera koji se mogu koristiti pri teorijskom razmatranju i rešavanju raznih problema vezanih za koncepciju ONO. Reč je, dakle, o kompleksnoj zbirci tekstova, odnosno veoma praktičnom priručniku koji sadrži 3794 bibliografske jedinice u kojima se tretiraju domaća i strana iskustva, pogledi, mišljenja i stavovi objavljeni u knjigama, novinama u svetu i kod nas. Time se značajno olakšava pronalaženje i korišćenje informacija u čijim sadržajima se nalaze mnoga rešenja, iskustva, mišljenja i stavovi o oružanoj borbi, pripremanju i upotrebi oružanih snaga u opštenarodnom odbrambenom ratu, vojnoj doktrini, organizaciji i razvoju, opremanju i mobilizaciji, rukovođenju i komandovanju oružanim snagama, obuci i vaspitanju, materijalno-tehničkoj bazi u opštenarodnom odbrambenom ratu, te o ratnoj i vojnoj doktrini i strategiji

oružanih snaga stranih zemalja itd. Pored toga, u knjizi se mogu naći i anotacije o međunarodnoj vojnoj politici, vojnim blokovima, marksizmu-lenjinizmu, ratnoj privredi, ratnim zločinima, učešću žena i dece u ratu, civilnoj zaštiti i dr.

Odabiranju građe za knjigu autori su široko prišli kako bi olakšali kompletnije tretiranje problema opštenarodne odbrane. Oni su, na primer, o teritorijalnoj odbrani ili odbrani državne teritorije (uopšte) anotirali oko 270 bibliografskih jedinica, partizanskom ratu oko 260, oblicima otpora stanovništva oko 190, obuci oko 180, komandovanju oko 120 bibliografskih jedinica itd. Upravo zbog takvog svog sadržaja ova knjiga ima širi značaj i ona će, nesumnjivo, korisno poslužiti u daljoj izgradnji oružanih snaga.

U svakoj anotaciji u bibliografiji je, pored podataka za identifikaciju, dat i kratak sadržaj teksta u vidu enciklopedijski zaokružene celine iz koje svaki korisnik, tako reći na prvi pogled, može da vidi o čemu se u dokumentu (knjiga, članak i sl) govori i da li mu prilikom rešavanja konkretnih operativnih ili studijskih zadataka iz domena naše ONO može biti od koristi dotična ideja, iskustvo ili rešenje pojedinih problema.

Bibliografija je opremljena i sa tri veoma funkcionalna registra koji čitaocu olakšavaju da se njome uspešno koristi. Tako je u imenskom registru poimenice zabeleženo oko 2300 autora, odnosno lica koja se pominju u tekstovima, čime se omogućava lako pronalaženje dela po imenu autora ili po imenu ličnosti koja je odigrala neku ulogu u dotičnom događaju. U predmetnom registru građa je tako razvrstana po predmetima, objektima ili pojmovima da čitalac

sve što pripada jednom pojmu, objektu ili predmetu može da nađe na jednom mestu. Geografski registar, pak, sadrži oko 450 geografskih pojmova koji se pominju u navedenim materijalima, pa će čitalac koji bude izučavao određen region, oblast ili mesto sve o njemu naći registrovano na jednom mestu. Uz to, dat je i kompletan sadržaj bibliografije po sistemu univerzalne decimalne klasifikacije (UDK), tako da je ona sređena, sistematizovana i klasifikovana po stručnim oblastima, čime predstavlja savremeno delo od značaja u izučavanju ONO.

Tako sređena bibliografija, koja je, sem ostalog, i priručnik u kome će svako vrlo lako pronaći ono što mu treba, govori i o tome da su Uprava za teritorijalnu odbranu i Centar za vojnonaučnu dokumentaciju i informacije (CVNDI) doveli do kraja jednu lepu zamisao.

Štampanjem ove knjige popunjena je osetna praznina u našoj stručnoj literaturi, pogotovu onoj u kojoj se tretira problematika u vezi sa pripremama zemlje i naroda za eventualni rat. Reč je o publikaciji namenjenoj nosiocima poslova u oblasti narodne odbrane, u prvom redu onima koji neposredno rade u TO, ali će, nesumnjivo, korisno poslužiti i svima koji se bave naučnoistraživačkim i operativnim radom u domenu opštenarodne odbrane društva, tim pre jer se oko 90 odsto tekstova citiranih u bibliografiji nalazi na jednom mestu, u fondu CVNDI, dostupno svakom zainteresovanom, dok su ostali materijali u nekim republičkim ili pokrajinskim centrima, odnosno u Vojnoistorijskom institutu.

Pukovnik

Ilija RUKAVINA